

7. *Мойсеюк Н. С.* Педагогіка : навчальний посібник. – 4-е видання, доповнене, 2003 р. – 615 с.
8. Науково-практичні аспекти організації навчальної і методичної роботи в університеті / В. П. Шевченко, В. В. Христіановський, М. П. Іваніцин [та ін.] ; В. П. Шевченко (заг. ред.); Донецький нац. ун-т. – Донецьк : ООО “Юго-Восток” ЛТД, 2004. – 256 с.
9. Національна доктрина розвитку освіти Україна XXI століття // Освіта України. – 2001. – № 29. – С. 4.

Мороз С. М. Формы учебно-воспитательной деятельности и их значение при подготовке студентов высших учебных заведений II уровня аккредитации.

В статье определены и охарактеризованы самые распространенные организационные формы учебно-воспитательной деятельности студентов высших учебных заведений II уровня аккредитации, которые способствуют формированию профессионально значимых качеств и социальной активности студентов.

Ключевые слова: формы организации учебно-воспитательной деятельности, функции организационных форм обучения, профессионально значимые качества.

MOROZ S. M. Forms of teaching education activity and their value at preparation of students of higher educational establishments of the II level of accreditation.

In the article certain and described the most widespread organizational forms of teaching education activity of students of higher educational establishments of the II level accreditations which are instrumental in forming professionally of meaningful qualities and social activity of students.

Keywords: forms of organization of teaching education activity, functions of organizational forms of teaching, professionally meaningful qualities.

Моруга К. О., Ільїна О. М.
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
Лимар Л. В.
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НЕМОВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Автори статті розглядають активізацію пізнавальної діяльності студентів необхідною умовою для успішного вивчення іноземної мови у немовних ВНЗ. У статті підкреслюються переваги використання рольової гри, реальних комунікативних ситуацій, що підвищує інтерес та мотивацію студента, необхідну для успішного вивчення іноземної мови. Для того щоб досягти успішного результату навчання, автори пропонують об'єднати класичну методіку, психологічний підхід та різноманітні сучасні інтерактивні методіки викладання іноземних мов.

Ключові слова: мотивація, індивідуальний підхід, інтерактивне навчання, діяльність, спілкування, планування, актуальність.

Активізація пізнавальної діяльності студентів у вивченні іноземних мов є необхідною запорукою високої якості отриманих знань. Студент, який

вмотивовано вивчає предмет, отримує більш міцні та фундаментальні знання, ніж студент, який вивчає предмет без відповідної мотивації. Погане засвоєння навчальної програми з іноземної мови може мати внутрішні та зовнішні причини: проблеми розвитку мислення та інтелекту студента, недостатній рівень розвитку лінгвістичних знань, умінь і навичок, низька самооцінка студента, небажання вивчати предмет. Ці чинники тісно пов'язані з етапами невстигання студентів: умовно можна виділити чотири стадії неуспішності.

На першій стадії – тимчасовій неуспішності у студента виникають тимчасові прогалини в знаннях, знання не міцні та несистематизовані, проте мотивація до навчання може бути досить високою. Таке спостерігається у студентів перших курсів, які мають низькі знання з іноземної мови, отримані в школі, проте бажають вивчити професійно спрямований предмет в університеті. Незнання граматичних конструкцій, основ словотворення, монологічних та діалогічних кліше заважає студентам досконало опанувати теми, проте вони докладають зусиль.

На другій стадії проблема полягає у тому, що прогалини в знаннях вже охоплюють декілька блоків, тем, як граматичних, так і лексичних. Незасвоєння початкових лексичних тем майже унеможлиблює подальше вивчення студентами наступних тем. Проте на цій стадії при високому рівні розвитку вольової сфери студента можливі значні успіхи.

Третя стадія – це систематична непідготовка до занять протягом цілого семестру, коли втрачений зв'язок між темами, у студента відсутня мотивація до навчання. Таких студентів відносять до категорії невстигаючих. У студентів з'являється негативне ставлення до навчання, у них є академічна заборгованість з дисципліни.

Четверта стадія характеризується різко негативним ставленням до дисципліни, студент взагалі не готується до предмету або не відвідує заняття. На четвертій стадії дуже важко вмотивувати студента до вивчення дисципліни.

Слід розглянути типи мотивації вивчення іноземної мови у немовному ВНЗ:

1. Вивчення предмета тому що “так потрібно”, тобто предмет включений до учбового циклу і опанування курсу та набирання студентом певної кількості балів (в кредитно-модульній системі) чи отримання певної оцінки (за традиційною системою) гарантує студенту певні матеріальні чи соціальні бонуси (отримання стипендії, поселення у гуртожитку чи ж взагалі переведення на старший курс та не виключення з університету). Це найнижчий ступінь вмотивованості навчання, у якому знання студентів недовговічні та неструктуризовані. Студент опановує необхідний обсяг знань, не аналізуючи систему.

2. Усвідомлення студентом необхідності знання предмета (необхідність знати мови для подорожування, спілкування з іноземними друзями та колегами, можливість подальшого працевлаштування за кордоном). Це середній ступінь вмотивованості, який забезпечує здобуття студентом досить ґрунтовних знань.

3. Персональна роль викладача іноземної мови, коли студенту цікаво на заняттях. Використання викладачем різноманітних форм та методів навчання, індивідуальний підхід до студентів, а також особистісні якості викладача забезпечують зацікавленість студента у вивченні предмета. У поєднанні з усвідомленням студентом потреби у подальшому використанні отриманих знань цей фактор дає змогу студенту якісно та систематизовано опанувати предмет. Дуже важливо, щоб дія вищенаведених зовнішніх та внутрішніх факторів була поєднаною. Не слід розглядати мотивацію як тимчасовий фактор, який можна відкинути після досягнення мети : навчання іноземній мові – процес тривалий.

Дуже важливо, щоб дія вищенаведених зовнішніх та внутрішніх факторів була поєднаною. Не слід розглядати мотивацію як тимчасовий фактор, який можна відкинути після досягнення мети : навчання іноземній мові – процес тривалий.

Також слід вважати, що мотивація до вивчення іноземної мови у студентів нефілологічних спеціальностей може бути досить низькою від початку. На відміну від студентів-лінгвістів, які обирають іноземну мову як основну спеціальність та приділяють їй максимум уваги, студенти немовних спеціальностей часто не бачать сенсу в оволодінні іноземною мовою поряд з їхніми провідними дисциплінами, а значить мають дуже низьку мотивацію до вивчення мови.

Різні методисти по-різному бачать процес активізації пізнавальної діяльності студентів. Наприклад, П. Г. Лузан бачить вирішення цієї проблеми за реалізації педагогічної системи цілеспрямованого формування навчально-пізнавальної активності студентів, яка б виконувала функції: а) створення психолого-педагогічних умов зростання ефективності виховання майбутнього спеціаліста; б) врахування поетапності формування навчально-пізнавальної активності від репродуктивних до продуктивних творчих рівнів; в) базування на таких основних елементах як методи навчання, педагогічна діяльність викладача, пізнавальні здібності студента, міжособистісні взаємини у студентській групі; г) ґрунтування на загальнодидактичних та специфічних принципах організації навчання; д) врахування основних дидактичних шляхів формування активності як психологічного утворення особистості [1].

Отже, успіх навчання студентів іноземних мов полягає в поєднанні зовнішньої та внутрішньої мотивації, та роботі викладача по активізації

пізнавальної діяльності студентів. Існує багато способів активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземної мови у ВНЗ: спеціальна організація навчального матеріалу, яка б відповідала інтересам студента (вивчення нових, актуальних тем), розробки специфічних форм і методів навчання, організації активності та мобільності студентів, включення студентів у діяльність, яка б потребувала від них значної активності: використання рольових ігор, проведення конференцій, презентацій, брейн-рингів, організація дискусій, випуск періодичних видань, проведення відео уроків тощо. Головне питання полягає у тому, що поряд з проведенням вищевказаних заходів викладач повинен дотримуватися навчальної програми, пройти зі студентами певні теми, заплановані кафедрою, виконати певний лексико-граматичний мінімум вправ у підручнику, опрацювати певний обсяг оригінальної літератури. Тут і постає питання: що важливіше, цікаве заняття, проведене з відхиленням від програми, чи класичне заняття, проведене відповідно до тематично-календарного планування. Ситуативні завдання та рольові ігри навчають студентів не тільки формувати свої думки іноземною мовою у вигляді мовленнєвих структур, а й розвивають мислення, пам'ять, увагу тощо. Ситуативні завдання навчають студентів розгорнутому монологічному та діалогічному висловлюванню. На заняттях з англійської мови можна застосовувати наступні види рольових ігор: реактивне завдання, коли завдання вже сформульоване і його компоненти, конструктивне завдання, в якому необхідно побудувати рішення за вказаною схемою, конвенціональне завдання, у якому рішення досягається шляхом рекомбінації вже відомих елементів та креативне завдання, яке потребує суттєво нових рішень.

Слід пам'ятати, про інтерактивну сутність навчання іноземним мовам, коли заняття підпорядковується оточуючим обставинам, та студент є не тільки об'єктом, але і суб'єктом навчання.

Значну роль у підвищенні мотивації до навчання відіграє організація позааудиторної роботи студентів, яка може мати форми проблемного гуртка, розмовного клубу, видавання іншомовного періодичного видання університету, організації та проведення іншомовних конференцій тощо. Так, на кафедрі іноземних мов НМУ ім. О. О. Богомольця функціонує гурток поглибленого вивчення іноземної мови, який спільно з студентським товариством двічі-тричі на рік проводить проблемні конференції, причому найкращі роботи публікуються у збірках.

Високоєфективним методом є застосування новітніх Інтернет-технологій, використання комп'ютерних навчальних програм, але, на жаль, сучасні матеріальні умови не забезпечують кожного студента комп'ютером.

Викладач може застосовувати різноманітні методи, наведені вище. Проте найголовніше, що повинен створити викладач – це бажання студента

оволодіти мовою, спричинене внутрішньою мотивацією: навчитись говорити. Саме усвідомлення необхідності опанувати мову, аби спілкуватись без послуг перекладача, є чинником, маючи який, студент може подолати прогалини в знаннях та психологічні бар'єри у спілкуванні. Необхідно, щоб для студентів майже зникла штучність мовленнєвих ситуацій і щоб вони повністю занурились у спілкування не заради тренування, а заради самого спілкування, забуваючи якою мовою воно відбувається – рідною чи іноземною.

Отже, ми вважаємо, що слід поєднувати обидві форми: вивчення предмету інколи повинно базуватись на сухому, стислому викладанні матеріалу (зокрема граматики чи лексики), інколи слід вводити різноманітні ігрові елементи. Тільки гармонійне поєднання новітніх методів активізації пізнавальної діяльності студентів з класичною методикою навчання може призвести до глибокого засвоєння студентом навчальної програми. Для успішної активізації пізнавальної діяльності студентів викладач повинен розробити планування аудиторної та поза аудиторної роботи студентів з урахуванням наступних факторів: студенту повинно бути цікаво вивчати дану інформацію, вона повинна бути актуальною та необхідною для нього. Заняття повинні містити нетрадиційні форми навчання, та у роботі студентів завжди має бути сенс: тема вивчається тому, що вона необхідна. Поєднання мотивації, сучасного навчального матеріалу та цікавих організаційних форм, методів та засобів навчання призведе до підвищення рівня знань студентів.

Використана література:

1. *Бондаренко О. Ф.* Психологічні особливості сучасної студентської молоді та проблеми професійної підготовки психологів-практиків // Практична психологія та соціальна робота. – 2003. – № 4. – С. 8-11.
2. *Лузан П. Г.* Активізація навчання студентів. – К., 1999. – С. 16.
3. *Родинко А. И.* Применение интерактивных методик для обучения иностранных студентов-медиков профессиональному обучению // Психолого-педагогические и лингвометодические аспекты обучения в вузе : сборник статей. – Харьков, 2007. – С. 169-173.

МОРУГА Е. А., ИЛЬИНА О. Н., ЛЫМАР Л. В. Активизация познавательной деятельности студентов при изучении иностранных языков в неязыковом вузе.

Авторы статьи рассматривают активизацию познавательной деятельности студентов необходимым условием для успешного изучения иностранного языка в неязыковых ВУЗах. В статье подчеркиваются преимущества использования ролевой игры, реальных коммуникативных ситуаций, что повышает интерес и мотивацию студента, необходимую для успешного изучения иностранного языка. Для того, чтобы достичь успешного результата обучения, авторы предлагают объединить классическую методику, психологический подход и разнообразные современные интерактивные методики преподавания иностранных языков.

Ключевые слова: *мотивация, индивидуальный подход, интерактивное обучение, деятельность, общение, планирование, актуальность.*

MORUGHA K. O., ILYINA O. M., LYMAR L. V. Revitalization of student's cognitive activity in the study of foreign languages in nonlinguistic high school institutions.

The authors consider revitalization of student's activity as an essential element of teaching foreign language in high school for specific purpose. In this article the authors underline the advantages of using the role play, case study that take interest and increase student's motivation for successful learning of foreign language. In order to reach the successful result in the process of learning the authors offer to connect classical method, psychological approach and deficient modern interactive methods of teaching foreign languages.

Keywords: *motivation, individual approach, interactive way of teaching, activity, communication, planning, topicality.*

**Моруґа К. О., Ільїна О. М.
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
Амерідзе О. С.
Національний технічний університет України КПІ**

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВВЕДЕННІ НОВОГО ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Сучасний курс України на євроінтеграцію обумовлює нові вимоги до процесу навчання у вищій школі, що спричинило необхідність опанування українськими викладачами інтерактивних методів навчання. Авторами наведено аналіз основних інтерактивних методів навчання, які можуть використовуватися у викладанні іноземної мови у немовних ВНЗ на прикладі викладання лексичного матеріалу. У статті проаналізовано основні вимоги до запровадження методів, переваги та недоліки інтерактивного навчання.

Ключові слова: *інтерактивне навчання, професійна орієнтація, лексика, кейс-метод, метод проєктів.*

У зв'язку із приєднанням України до Болонського процесу та обраним курсом на євроінтеграцію перед системою освіти України (зокрема вищої) постає необхідність відповідності європейським критеріям. У цьому випадку мається на увазі, що спеціаліст, який отримав диплом вищого навчального закладу, буде конкурентоспроможним на європейському ринку праці, відповідно до акредитації його диплому, та рівня сформованих знань, умінь та навичок. У зв'язку із цим, було змінено програму навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах, студенти нелінгвістичних навчальних закладів вивчають курс "Іноземна мова професійного спрямування", аби бути здатними працювати за кордоном та спілкуватися іноземною мовою на професійні теми.

Перехід студента від рівня B2 (відповідно до Державного стандарту базової та повної середньої освіти від 2004 року, рівень володіння мовою студентів має бути не нижчим рівня B1+ (незалежний користувач)) до рівня